

Особливості формування ефективної системи закупок матеріально-технічних ресурсів

Артем Хміль

студент групи Мен/Кл-19к,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: KhmilAI@krok.edu.ua

Оксана Кириченко

Науковий керівник:

доктор економічних наук, доцент кафедри управлінських технологій,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: oksanaKS@krok.edu.ua,

ORCID: 0000-0001-5244-8323

Основні підходи до розвитку матеріально-технічної бази підприємств показують, що протягом багатьох років ця проблема відноситься до числа найбільш актуальних. Вирішення цієї проблеми багато в чому залежить від наповнюваності структурних елементів матеріально – технічного забезпечення та умов її функціонування і відтворення, сприйнятливості до різного роду інновацій, високої адаптивності до мінливого зовнішнього середовища. Необхідно розглянути ряд теоретичних положень, пов'язаних, зокрема, з визначенням сутності та економічного змісту досліджуваної категорії. При цьому формування, використання і розвиток матеріально – технічного забезпечення на інноваційній основі в значній мірі залежить від вирішення поставлених проблем в тісній ув'язці з оцінкою стану і визначенням перспективних напрямків її розвитку, що представляють в сукупності цілісну систему дослідження. В економічній теорії матеріальне виробництво характеризується двома основними сторонами: продуктивними силами і виробничими відносинами [1]. Важлива умова організації матеріально – технічного забезпечення в умовах ринку - раціональне використання матеріально-технічних ресурсів, які відрізняється багатоаспектністю і складністю натурально-вартісного складу. У процесі функціонування матеріально-технічної бази при дотриманні принципів формування і ефективності використання матеріально-технічних ресурсів проявляється дія об'єктивних законів, яким відповідають певні закономірності та властиві розвитку [2].

Матеріально-технічна база формується як сукупність окремих елементів, що знаходяться в економічних відносинах і зв'язках між собою і утворюють певну єдність і цілісність. Структурна побудова МТБ підпорядкована раціональній організації її виробничих процесів, за допомогою яких відбувається циклічна трансформація всіх видів матеріально-технічних ресурсів, необхідних для забезпечення виробництва, тому МТЗ вимагає обов'язкового чисельного обґрунтування потреби в ресурсах, їх запасах і споживанні в розрізі видів, що базуються на реалізації нормативних підходів і розробці організаційно-економічних заходів ефективного використання матеріально-технічної бази господарств. Найважливішим результатом ефективного використання

матеріально-технічної бази виробництва є збільшення обсягів виробництва та здешевлення вартості продукції, що випускається за рахунок модернізації, технічного переозброєння та реконструкції діючих виробничих об'єктів, реінжинірингу технологічних процесів, застосування комплексної механізації, широкого впровадження індустріальних методів виробництва продукції, спеціалізації і концентрації виробництва.

Загалом система матеріально-технічного забезпечення – це сукупність підприємств-виробників матеріально-технічних ресурсів, торгово-посередницьких організацій, сервісних підрозділів, формувань з машино - використання та державних органів, що регулюють відносини у сфері техніко - технологічного забезпечення (тобто сільськогосподарські і переробні підприємства різних форм власності) [3 с. 5]. Отже, це система відносин між учасниками матеріально-технічного забезпечення, які забезпечують формування і використання матеріально-технічних засобів суб'єктами господарювання.

Діяльність цієї системи має бути спрямована на відтворення і розвиток матеріально-технічної бази, комплексну механізацію і автоматизацію технологічних процесів. Матеріально-технічного забезпечення безпосередньо впливає на промисловість з метою поліпшення використання матеріальних ресурсів, впровадження у виробництво прогресивних матеріалів та ефективних технологічних рішень.

Економічне значення матеріально-технічного забезпечення підприємства полягає в тому [3, с. 6], щоб забезпечити:

1. Безперервне забезпечення підприємства необхідними матеріально-технічними засобами;
2. Оптимізацію господарських зв'язків між споживачем та постачальником;
3. Створення економічно обґрунтованих матеріальних запасів;
4. Застосування прогресивних шляхів та засобів надходження ресурсів з метою прискорення матеріально-технічного забезпечення;
5. Економне і ефективне використання засобів у виробництві.

Матеріально-технічне забезпечення як система здійснюється на основі таких принципів [4]: спрямування цінової, створення умов для забезпечення мінімальної кількості посередників у ланцюзі виробник-споживач; забезпечення через амортизаційну політику своєчасного відтворення матеріально-технічних засобів. Основними завданнями матеріально-технічного забезпечення є [5]: визначення перспективної і поточної потреби в матеріальних ресурсах, сировині та обладнанні; розробка матеріальних балансів; розміщення замовлень, вживання оперативних заходів щодо їх реалізації; встановлення рівня якості матеріальних ресурсів у відповідності до їх стандартів, оптимального співвідношення між засобами виробництва; вибір постачальників та підтримка з ними зв'язків.

Механізм функціонування системи спрямовується на повне оснащення підприємства засобами механізації, хімізації та енергетичними ресурсами, номенклатура, якість, надійність і кількість яких відповідає досягненням науково-технічного прогресу, забезпечує своєчасне виконання всіх технологічних

процесів виробництва продукції з найменшими витратами праці і коштів.

Ключові слова: управління; управлінські технології; механізми управління.

Список використаних джерел

1. Андрушків Б.М. *Основи менеджменту*. Львів: Світ, 1995. 296 с.
2. Кузьмін О.Є. *Теоретичні та практичні засади менеджменту*. Львів: Львівська політехніка, 2003. 352 с.
3. Будзан Б. *Менеджмент в Україні: сучасність і перспективи*. К.: Основи, 2001. 349 с.
4. Сладкевич В.П. *Современный менеджмент*. К.: МАУП, 2000. 112 с.
5. Тарновська Н.П. *Менеджмент: теорія та практика*. Тернопіль: Карт-бланш, 1997. 456 с.